

Αθήνα, 07 Ιουνίου 2011

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Επισυνάπτεται η ομιλία του Διευθύνοντος Συμβούλου της **Eurobank EFG** κ. Ν. Νανόπουλου στο Συνέδριο των Financial Times “The Future of Banking in Greece: What are the next steps for the Greek financial system?” το οποίο πραγματοποιήθηκε σήμερα στο ξενοδοχείο Intercontinental. -

**Ομιλία κ. Νικόλαου Νανόπουλου
Διευθύνοντος Συμβούλου
του Ομίλου Eurobank EFG**

The outlook for Greece and Greek banking

**Συνέδριο Financial Times
“The Future of Banking in Greece: What are the next steps for the
Greek financial system?”**

**Αθήνα, 7 Ιουνίου 2011
Ξενοδοχείο Athenaeum Intercontinental**

Κυρίες και κύριοι,

Ευχαριστώ κατ' αρχήν τους οργανωτές για την ευκαιρία αυτής της σύντομης παρέμβασης.

Χθες η Ευρώπη γιόρτασε την επέτειο της απόβασης στη Νορμανδία. Ένα ορόσημο για το πέρασμα από την Ευρώπη των συγκρούσεων, στην Ευρώπη της ειρήνης, της συνεργασίας, της οικονομικής προόδου και της αλληλεγγύης. Ένα ορόσημο που θα πρέπει να υπενθυμίζει σε όλους ότι το ευρωπαϊκό οικοδόμημα, εκτός από την οικονομική, έχει και την πολιτική και κοινωνική του διάσταση.

Παρά τους κλυδωνισμούς της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης αλλά και της κρίσης δημοσίου χρέους, οι εταίροι μας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλώνουν την αποφασιστικότητά τους να επιδείξουν αλληλεγγύη και να προχωρήσουν σε ενίσχυση των θεσμών, που είναι απαραίτητοι για τη λειτουργία και τη θωράκιση της ζώνης του ευρώ.

Η χώρα μας βρίσκεται αντιμέτωπη σήμερα με μια πρωτοφανή ιστορική πρόκληση, και τα περιθώρια χρόνου για κρίσιμες αποφάσεις και ενέργειες είναι πλέον ασφυκτικά. Η Ελλάδα οφείλει να στηρίζει από την πλευρά της το κοινό ευρωπαϊκό όραμα, εφαρμόζοντας με συνέπεια τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει απέναντι στους εταίρους της. Η ελληνική οικονομία λειτουργώντας, επί μακρύ χρονικό διάστημα, στη βάση ενός στρεβλού πελατειακού προτύπου κρατικοδίαιτης ανάπτυξης, έχει εμπλακεί σε ένα δραματικό κύκλο ανατροφοδοτούμενων ελλειμμάτων και χρέους, που οδήγησαν τελικά σε βαθιά ύφεση, διεθνή ανυποληψία, περιθωριοποίηση και οικονομικό αδιέξοδο. Είναι τέτοιο το μέγεθος του προβλήματος που, ακόμα και σήμερα, και παρά τις θυσίες και τα σημαντικά βήματα των τελευταίων δώδεκα μηνών στην κατεύθυνση της δημοσιονομικής σταθεροποίησης, το δημόσιο δαπανά 10% περισσότερα από όσα εισπράττει, ενώ η χώρα καταναλώνει 10% περισσότερα από όσα παράγει, στηριζόμενη στο δανεισμό από τους εταίρους μας.

Παράλληλα, στον τομέα των μεταρρυθμίσεων και της προσαρμογής, παρατηρείται κόπωση και ολιγωρία σε κρίσιμους χειρισμούς, που οδηγούν σε αποκλίσεις έναντι των αρχικών μας στόχων και δεσμεύσεων. Έτσι, εντείνονται η ανησυχία και η αβεβαιότητα, που υποθάλπουν ακραία καταστροφολογικά και ευφάνταστα σενάρια, υπονομεύοντας τη χώρα. Είναι σαφές ότι η κατάσταση αυτή δε δίνει διέξοδο. Αντίθετα, χρειάζονται περαιτέρω δύσκολες αποφάσεις, σοβαρές παρεμβάσεις με επανασχεδιασμό της πορείας, και εντατικοποίηση των προσπαθειών προσαρμογής.

Σ' αυτήν την εξαιρετικά κρίσιμη συγκυρία, είναι σημαντικό ότι οι εταίροι μας στην ΕΕ ύστερα από επίπονες διεργασίες, εμφανίζονται διατεθειμένοι να μας συνδράμουν -υπό προϋποθέσεις- για μια ακόμα φορά. Παρέχουν δε, με το νέο δανεισμό και ένα δίκτυ ασφαλείας, και μια δεύτερη ευκαιρία που θα μας δώσει μεγαλύτερα χρονικά

περιθώρια, για να πραγματοποιήσουμε τις απαραίτητες προσαρμογές και να σταθεροποιήσουμε την οικονομία μας. Απαραίτητη βέβαια είναι η υιοθέτηση και εφαρμογή ενός Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος προσαρμογής, χωρίς αστοχίες και παλινωδίες, το πλαίσιο του οποίου συμφωνήθηκε πρόσφατα. Τα μέτρα θα είναι επώδυνα, όμως η εναλλακτική πορεία της απραξίας ή της άρνησης, ουσιαστικά δεν αποτελεί λύση. Άποψη μας είναι ότι το μείγμα των μέτρων, που βρίσκονται ακόμα υπό διαμόρφωση, πρέπει να δίνει περισσότερη έμφαση στον περιορισμό των δαπανών, τη μείωση της σπατάλης και την πάταξη της φοροδιαφυγής και λιγότερο στην αύξηση των φόρων, ιδιαίτερα εκείνων που αποθαρρύνουν την παραγωγική διαδικασία ή θίγουν τους συνεπείς φορολογούμενους ή τα ασθενέστερα στρώματα.

Στόχος πρέπει είναι, η ριζική αναμόρφωση της δομής και λειτουργίας του δημόσιου τομέα για περισσότερη αποτελεσματικότητα, οι μεγάλες θεσμικές και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, οι αποκρατικοποιήσεις και η αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας. Έτσι μόνο θα εμπεδώσουμε τη δημοσιονομική εξυγίανση, θα ανακτήσουμε σταδιακά την αξιοπιστία της χώρας, θα ανατάξουμε την οικονομία μας και θα βγούμε από την κρίση και την ύφεση, διαμορφώνοντας ένα περιβάλλον ελκυστικό σε επενδύσεις και ανοικτό στην ιδιωτική επιχειρηματικότητα.

Άλλες μαγικές συνταγές και εύκολες λύσεις δυστυχώς δεν υπάρχουν, και τέτοιες συζητήσεις είναι αποπροσανατολιστικές και επιζήμιες. Θα πρέπει πλέον να πείσουμε, όχι μόνο για τις προθέσεις μας, αλλά και για την συλλογική μας δέσμευση και την ικανότητά μας να κάνουμε πράξη όσα λέμε, χωρίς υπεκφυγές και σκοπιμότητες.

Για την ευόδωση ενός τέτοιου επώδυνου σχεδίου είναι εξαιρετικά σημαντική η ευρύτερη πολιτική και κοινωνική συναίνεση, με την ενδεχόμενη ενσωμάτωση εποικοδομητικών προτάσεων άλλων κομμάτων ισοδυνάμου αποτελέσματος. Με τη μεγαλύτερη συναίνεση θα ενισχυθεί η διαπραγματευτική δύναμη και αξιοπιστία της χώρας, θα βελτιωθούν οι προϋποθέσεις για υλοποίηση μιας τόσο σύνθετης και διαχρονικής προσαρμογής, και θα διαμορφωθεί ένα θετικότερο κλίμα για επενδύσεις και για την οικονομική ανάπτυξη. Πιστεύουμε ότι, παρά τις εύλογες αντιδράσεις, το πολιτικό μας σύστημα θα αντιληφθεί το μέγεθος του διακυβεύματος, και με αίσθημα ευθύνης θα σταθεί στο ύψος των περιστάσεων, προσφέροντας τη μοναδική διέξοδο για την χώρα. Διέξοδο, όχι μόνο από την κρίση και από την ύφεση, αλλά και την διεθνή ανυποληψία και την ευρωπαϊκή περιθωριοποίηση.

Σ' αυτήν την εξαιρετικά δύσκολη συγκυρία, το τραπεζικό μας σύστημα διαχειρίζεται, πιστεύω με αποτελεσματικό τρόπο, τις αντιξοότητες και τις προκλήσεις. Κατ' αρχάς, οι ελληνικές τράπεζες, δεν υιοθέτησαν πρακτικές όπως αυτές που προκάλεσαν τη διεθνή χρηματοοικονομική κρίση, και γι' αυτό κι υπέστησαν δευτερογενώς και χωρίς μεγάλους κραδασμούς τις συνέπειές της.

Ακολούθησαν μια στρατηγική συντηρητική, εστιασμένη στην επέκταση μέσω παραδοσιακών εργασιών, χρηματοδοτώντας, κυρίως με καταθέσεις πελατών, επιχειρήσεις και νοικοκυριά.

Κατά συνέπεια, η διάρθρωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος είναι, σε σχετικούς όρους, συντηρητική με χαμηλό βαθμό μόχλευσης και δανεισμού της οικονομίας. Είναι χαρακτηριστικό, ότι τα επίπεδα δανεισμού του ιδιωτικού τομέα είναι από τα χαμηλότερα στην Ευρώπη (στο 110% το τέλος του 2010), ο δε, λόγος δανείων προς καταθέσεις παρά την πρόσφατη κρίση ρευστότητας και τη μείωση των καταθέσεων, διατηρείται σε λογικά επίπεδα (118%).

Αντίστοιχα, το σύνολο του ενεργητικού των ελληνικών τραπεζών ως προς το ΑΕΠ, στο τέλος του 2010, ήταν στο 225% περίπου, ενώ στην ΕΕ των 17 ήταν στο 350% και στην Ιρλανδία πάνω από 900%. Είναι δε, ενδεικτικό το γεγονός ότι, η αύξηση της τιμής των ακινήτων την τελευταία δεκαετία έχει γενικά κινηθεί σε επίπεδα που αναλογούν με την ονομαστική αύξηση του ΑΕΠ, χωρίς να δημιουργηθεί φαινόμενο «φούσκας».

Οι ελληνικές τράπεζες έχουν επενδύσει, όπως είναι φυσικό, σε τίτλους του ελληνικού δημοσίου, όπως έχουν τοποθετηθεί αντίστοιχα σε κρατικούς τίτλους άλλων χωρών στις οποίες δραστηριοποιούνται. Το ποσοστό των επενδύσεων αυτών, λίγο πάνω από 10% του ενεργητικού τους κατά μέσο όρο, είναι αντίστοιχο με αυτό που καταγράφεται και αποτελεί συνήθη πρακτική και σε αρκετές άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Οι ελληνικές τράπεζες διαθέτουν παράλληλα, υψηλούς δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας, όπως κατέγραψε και το εξαιρετικά αυστηρό για αυτές πανευρωπαϊκό stress test που διενεργήθηκε το 2010. Παράλληλα, συνεχίζουν να αναλαμβάνουν σημαντικές πρωτοβουλίες για την περαιτέρω κεφαλαιακή τους ενίσχυση και τη διασφάλιση της ρευστότητάς τους. Από τις αρχές του 2007, έχουν αντλήσει κεφάλαια ύψους €12 δισ., είτε με αυξήσεις κεφαλαίου είτε με διάθεση περιουσιακών στοιχείων, ποσά που ξεπερνούν κατά πολύ τα ποσά που έχουν καταβληθεί σε μερίσματα προς τους μετόχους τους.

Πέραν αυτών, οι ελληνικές τράπεζες, πολύ έγκαιρα, έστρεψαν το βλέμμα τους στην ευρύτερη περιφέρεια, αναπτύσσοντας μια δυναμική στρατηγική επέκτασης. Βρέθηκαν έτσι, στην αιχμή της προσπάθειας της ελληνικής οικονομίας να αποκτήσει εξωστρεφή προσανατολισμό, κάτι που αποτέλεσε και πρέπει να συνεχίσει να αποτελεί, εθνική στρατηγική επιλογή. Έκαναν προσεκτικές, συστηματικές και σωστές επιλογές και εξελίχθηκαν σε ισχυρό παίκτη στις χώρες της Νέας Ευρώπης, ικανές να ανταγωνίζονται επί ίσοις όροις μεγάλους ευρωπαϊκούς τραπεζικούς ομίλους. Κατέκτησαν έτσι, συστημική θέση και σε ορισμένες

περιπτώσεις ελέγχουν το 25–30% των αγορών αυτών. Η κίνηση αυτή, παρά τις συγκυριακές δυσκολίες του 2009, αποδείχτηκε ιδιαίτερα συνετή καθώς αποτελεί μια μορφή επιμερισμού κινδύνων αλλά και πηγών κερδοφορίας (hedging), έναντι των δυσκολιών που παρουσιάζει αυτήν την περίοδο η ελληνική οικονομία.

Χαρακτηριστικό της επιτυχημένης στρατηγικής των ελληνικών τραπεζών είναι το γεγονός ότι, ενώ μεγάλες ξένες τράπεζες έχουν δυσκολευτεί να διεισδύσουν και να αναπτυχθούν στην Ελλάδα, οι ελληνικές τράπεζες το έχουν πράξει με επιτυχία σε περιφερειακές αγορές, ανταγωνιζόμενες μεγάλους ευρωπαϊκούς κυρίως τραπεζικούς ομίλους.

Αν πάλι πρέπει να σταθούμε αυτοκριτικά απέναντι σε κάποιες επιλογές, ίσως θα έπρεπε να επισημάνουμε την εξαιρετικά ταχύρυθμη ανάπτυξή τους, που συχνά έγινε με επιθετικές πρακτικές, που πάντως δεν βρίσκονταν σε αναντιστοιχία με τις αναπτυξιακές ανάγκες της οικονομίας την εποχή εκείνη. Παρ' όλα αυτά, απολογιστικά και σε σχετικούς όρους, ο βαθμός επιθετικής ανάπτυξης άλλων ευρωπαϊκών τραπεζικών συστημάτων αποδεικνύεται αρκετά μεγαλύτερος.

Το τραπεζικό σύστημα όμως ούτε αυτόνομο είναι, ούτε κινείται ανεξάρτητα από το οικονομικό περιβάλλον. Σήμερα επομένως, το τραπεζικό μας σύστημα υφίσταται τις συνέπειες της δημοσιονομικής κρίσης και της βαθιάς ύφεσης. Είναι ξεκάθαρο δε, ότι το πρόβλημα είναι πρόβλημα ρευστότητας και όχι κεφαλαίων.

Η μείωση των καταθέσεων, οι συνεχείς υποβαθμίσεις στην πιστοληπτική αξιολόγηση της χώρας, που απαξιώνουν μερικώς την αξία των χρεογράφων με τα οποία αντλείται ρευστότητα από την ΕΚΤ, καθώς και το κλείσιμο των αγορών, έχουν διαμορφώσει ένα περιβάλλον με μεγάλη στενότητα ρευστότητας, που παράλληλα επιβαρύνει το κόστος του χρήματος. Σε αυτό το περιβάλλον, ο ρόλος της ΕΚΤ παραμένει καταλυτικός και θετικός, παρέχοντας τις απαραίτητες διευκολύνσεις για να κινηθεί η ελληνική οικονομία. Υπενθυμίζουμε ότι πρόσφατα, εγκρίθηκε από τη Βουλή, η παροχή εγγυήσεων €30 δισ. για περαιτέρω άντληση ρευστότητας από την ΕΚΤ, αν χρειασθεί.

Η κρίση και η ύφεση έχουν ως αποτέλεσμα την επιδείνωση της ποιότητας των τραπεζικών χαρτοφυλακίων, τις υψηλότερες προβλέψεις για επισφάλειες και τη μείωση της κερδοφορίας, προβλήματα που όμως πιστεύω πως είναι διαχειρίσιμα.

Παρά τις αντίξοες αυτές συνθήκες, οι ελληνικές τράπεζες έχουν επιδείξει υψηλό βαθμό αντοχής και προσαρμοστικότητας. Ισχυροποιούν την κεφαλαιακή τους βάση, αξιοποιούν με τον καλύτερο τρόπο τις διευκολύνσεις ρευστότητας που παρέχει το ελληνικό δημόσιο σε συνδυασμό με την ΕΚΤ, περιορίζουν τα κόστη τους, θωρακίζουν τους ισολογισμούς τους με επαρκείς προβλέψεις και δουλεύουν συστηματικά για τη σταδιακή απομόχλευση του ενεργητικού τους.

Επιδεικνύουν παράλληλα ευθύνη, κατανόηση και ευελιξία λαμβάνοντας πρωτοβουλίες διευκόλυνσης και στήριξης των πελατών τους, με ευχέρειες αποπληρωμής και αναδιαρθρώσεις δανείων που έχουν φθάσει τις 300.000 περιπτώσεις περίπου (επιχειρήσεις και νοικοκυριά).

Αν και η προσπάθειά μας σήμερα είναι εστιασμένη στην έξοδο της οικονομίας από την κρίση, οφείλουμε να προετοιμαζόμαστε για την επόμενη μέρα. Θα ήθελα λοιπόν, να κάνω κάποιες επισημάνσεις σχετικά με το μέλλον και τις προοπτικές του ελληνικού τραπεζικού συστήματος στο πλαίσιο μιας οικονομίας που βρίσκεται σε διαδικασία αλλαγής και εκσυγχρονισμού.

Πρώτον, είναι σαφές ότι η πορεία του ελληνικού τραπεζικού συστήματος είναι άρρηκτα συνδεδεμένη μ' αυτήν της οικονομίας, και ότι υπάρχει μια δυναμική αμφίδρομη σχέση μεταξύ τους. Για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας και την έξοδο της χώρας από την κρίση και την ύφεση, είναι απαραίτητο ένα υγιές και σταθερό τραπεζικό σύστημα που θα παίζει τον κρίσιμο ρόλο του χρηματοδότη της ανάκαμψης, και του βασικού υποστηρικτή της μετάβασης σ' ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης.

Δεύτερον, το νέο πρότυπο ανάπτυξης για την οικονομία μας πρέπει να στηρίζεται στην ιδιωτική επιχειρηματικότητα και όχι σε κρατικά δεκανίκια. Πρέπει να είναι ανταγωνιστικό, εξωστρεφές με διευρυμένη εγχώρια παραγωγική βάση και έμφαση στη γνώση και την καινοτομία.

Τρίτον, το ελληνικό τραπεζικό σύστημα παρά τις αντιξοότητες, παραμένει κεφαλαιακά ισχυρό και διαθέτει τόσο τις δυνατότητες όσο και τις ικανότητες να παίζει αυτό το δημιουργικό ρόλο και να ηγηθεί της προσπάθειας για ανάταξη της οικονομίας μας.

Τέταρτον, το βασικό πρόβλημα του ελληνικού τραπεζικού συστήματος δεν είναι τα κεφάλαιά του, αλλά η έλλειψη ρευστότητας, που είναι όμως συγκυριακή λόγω της κρίσης και της δημοσιονομικής εκτροπής, και όχι εγγενής στις δομές του ή στον τρόπο λειτουργίας του. Και μόνον η αποκατάσταση της αξιοπιστίας και του αξιόχρεου της χώρας, που θα έκανε εφικτή τη χρηματοδότηση των τίτλων του ελληνικού δημοσίου στη διατραπεζική αγορά, θα μπορούσε να μειώσει την εξάρτηση από την ΕΚΤ περίπου στο μισό (ή και περισσότερο) των €90–95 δισ. που είναι σήμερα.

Βέβαια, η απεξάρτηση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος από την ΕΚΤ, θα πρέπει να είναι σταδιακή και συμβατή με τις χρηματοδοτικές ανάγκες της ελληνικής οικονομίας. Σε αντίθετη περίπτωση, μια βίαιη απεμπλοκή είναι δυνατόν να οδηγήσει σε όξυνση της ύφεσης και της κρίσης. Όταν εφαρμοσθεί με συνέπεια το Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα και σταθεροποιηθεί η οικονομία, τότε η χώρα θα μπορέσει να επανέλθει σταδιακά σε τροχιά ανάπτυξης, να επανακτήσει την

αξιοπιστία της, και να την εμπιστευτούν και πάλι οι αγορές. Με το άνοιγμα των αγορών για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα θα αποκατασταθούν οι συνθήκες ρευστότητας, με παράλληλα ουσιαστική αποκλιμάκωση του κόστους του χρήματος, προς όφελος της ανάπτυξης.

Πέμπτον, ο περιφερειακός ρόλος των ελληνικών τραπεζών είναι δεδομένος. Έτσι στηρίζεται η εξωστρεφής ανάπτυξη και η περιφερειακή διάσταση της ελληνικής οικονομίας, και αποκτάται από τις τράπεζες η απαραίτητη σταθερότητα και εμβέλεια για να παραμένουν ανταγωνιστικές.

Έκτον, οι ιδιωτικές ελληνικές τράπεζες –αλλά και οι κυπριακές– απέδειξαν ότι είναι ικανές να διαχειριστούν τις κρίσεις αποτελεσματικά και να προσφέρουν στήριγμα στην ανάπτυξη της οικονομίας. Έχουν δε πραγματοποιήσει αρκετές διαρθρωτικές και εξυγιαντικές κινήσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους. Για παράδειγμα, στη Eurobank, έχουμε προβεί σε στρατηγική συνεργασία με την Polbank, τη μεγαλύτερή μας θυγατρική τράπεζα του εξωτερικού, με αποτέλεσμα την ενίσχυση της ρευστότητάς μας κατά €2 δισ., της κεφαλαιακής μας βάσης κατά 130 μβ περίπου. Παράλληλα, σε ότι αφορά στο θέμα του κόστους, από το 2009 μέχρι σήμερα έχουμε πραγματοποιήσει αρκετά βήματα, μειώνοντας τις λειτουργικές μας δαπάνες στην Ελλάδα κατά περίπου 13%, ενώ μέχρι το τέλος του έτους, η συνολική μείωση, για την Ελλάδα θα φθάσει το 15%.

Έβδομον, η τάση για στρατηγικές συνεργασίες και μεγαλύτερη συγκέντρωση είναι μια εύλογη εξέλιξη, που θα πρέπει να αναμένεται όταν οι συνθήκες το επιτρέψουν. Πρόκειται για πολύ σύνθετες πρωτοβουλίες, που χρειάζονται προσοχή και απαιτούν καλό σχεδιασμό και συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων πλευρών, ώστε να προκύψει θετικό αποτέλεσμα για την οικονομία της χώρας.

Ογδοο, η αρχιτεκτονική, το ρυθμιστικό περιβάλλον, και το κανονιστικό πλαίσιο του διεθνούς τραπεζικού συστήματος, βρίσκονται σε φάση ανασχεδιασμού (Βασιλεία III κ.λ.π.), με γνώμονα τη μεγαλύτερη σταθερότητα, τη διαφάνεια και την ασφάλεια. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να διαμορφώσουμε και μια νέα «ηθική τάξη», στην οποία θα θεμελιωθεί μια ανανεωμένη σχέση εμπιστοσύνης των κοινωνιών προς το χρηματοπιστωτικό σύστημα και στο στρατηγικό ρόλο που έχει αυτό για την σταθερότητα και την ανάπτυξη των οικονομιών.

Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα είναι έτοιμο να παρακολουθήσει αυτές τις εξελίξεις συμμορφούμενο στο νέο πλαίσιο. Αλλά και από την άποψη της λειτουργικής διάρθρωσης, της πελατοκεντρικότητας, της ανάπτυξης νέων προϊόντων και καναλιών εξυπηρέτησης, και της τεχνολογικής υποδομής, το ελληνικό τραπεζικό σύστημα βρίσκεται στην αιχμή των εξελίξεων, υιοθετώντας τα πιο σύγχρονα πρότυπα.

Συμπερασματικά, λοιπόν, το ελληνικό τραπεζικό σύστημα αν και βρίσκεται ακόμα σ' ένα εξαιρετικά περιοριστικό και απαιτητικό περιβάλλον λόγω της κατάστασης της ελληνικής οικονομίας, επιδεικνύει αξιοσημείωτη αντοχή, υπευθυνότητα,

ευελιξία και προσαρμοστικότητα. Στηρίζει και θωρακίζει τον εαυτό του, στηρίζει τους πελάτες του, στηρίζει την προσπάθεια της οικονομίας να αντέξει και να ξεπεράσει την κρίση. Ταυτόχρονα έχει και σχέδιο και όραμα για την επόμενη μέρα και είναι προετοιμασμένο να αναλάβει τον κρίσιμο ρόλο που του αναλογεί στην μεγάλη προσπάθεια της ελληνικής οικονομίας και της ελληνικής κοινωνίας να θεμελιώσουν την ισχυρή αναπτυξιακή προοπτική που δικαιούνται η χώρα και οι πολίτες της.

Μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι κοιτάζοντας τη μεγάλη εικόνα, το ελληνικό τραπεζικό σύστημα, ξεπερνώντας τη συγκυρία, στο τέλος της μέρας, θα είναι εδώ ισχυρό, υγιές, πυρήνας σταθερότητας για τη χώρα και την κοινωνία, με ισχυρή περιφερειακή εμβέλεια.